

IMPACTE DE LA IMMIGRACIÓ SOBRE LA POBLACIÓ ACTIVA, L'ATUR I ELS SALARIS

Iván Urarte Niso

Ferran Portella i Carbó

M.A.I. Grup 01

TEORIAS EXPLICATIVAS DE LOS DETERMINANTES DE LA MIGRACIÓN:MODELO CAPITAL HUMANO

INMIGRACIÓN COMO DECISIÓN INDIVIDUAL O FAMILIAR:

- Objetivo del individuo que emigra:maximizar su bienestar
- Modelo del capital humano:
- Interpretación
- Resultados

Impacte de la Immigració sobre el Mercat Laboral Espanyol

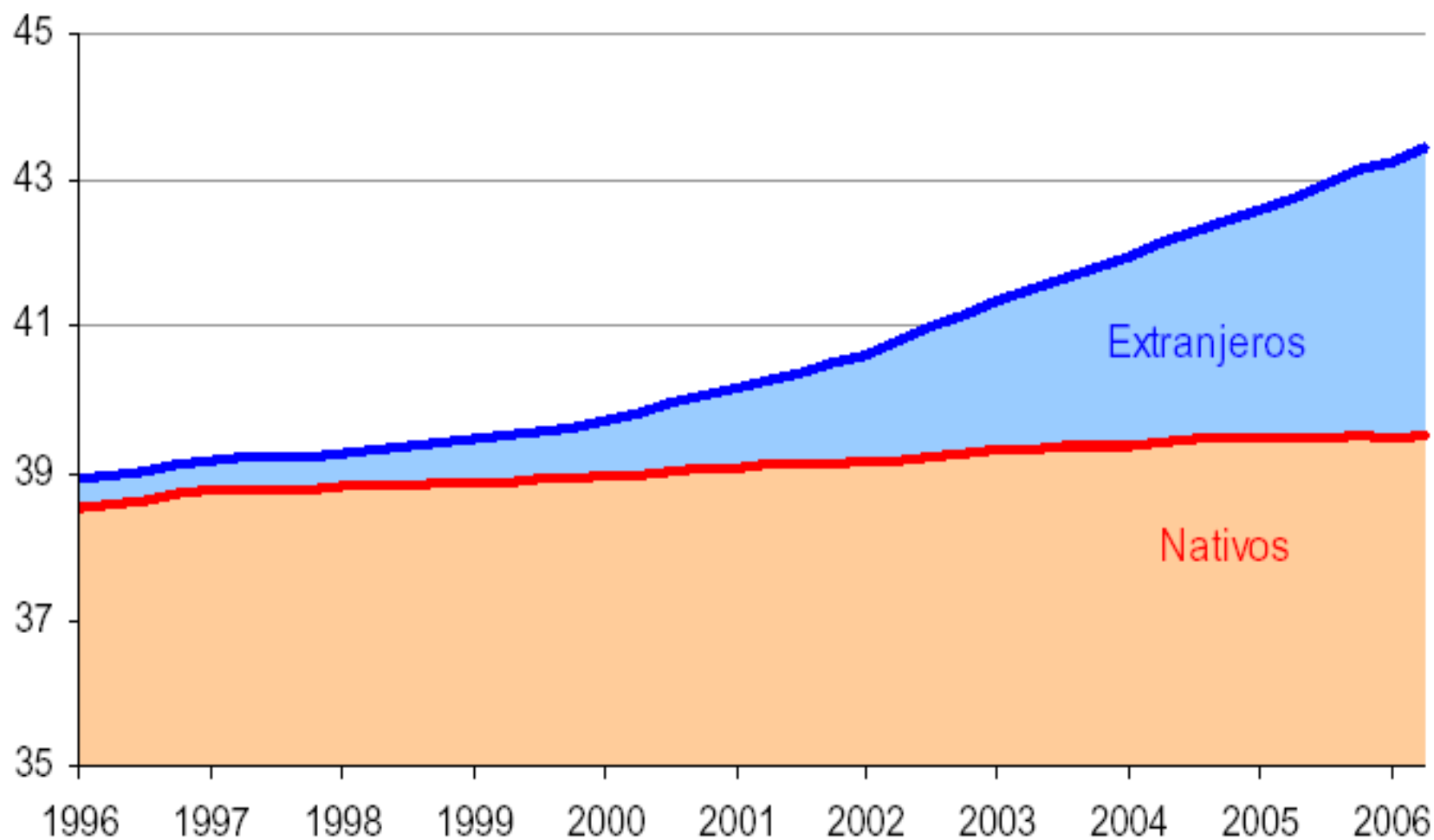
Impacte de la immigració sobre el mercat laboral espanyol

- Evolució i caracterització dels fluxes migratoris cap Espanya
- Impacte de la immigració sobre la població activa i l'atur
- Impacte de la immigració sobre els salaris
- Conclusions

Evolució i caracterització dels fluxos migratoris cap a Espanya

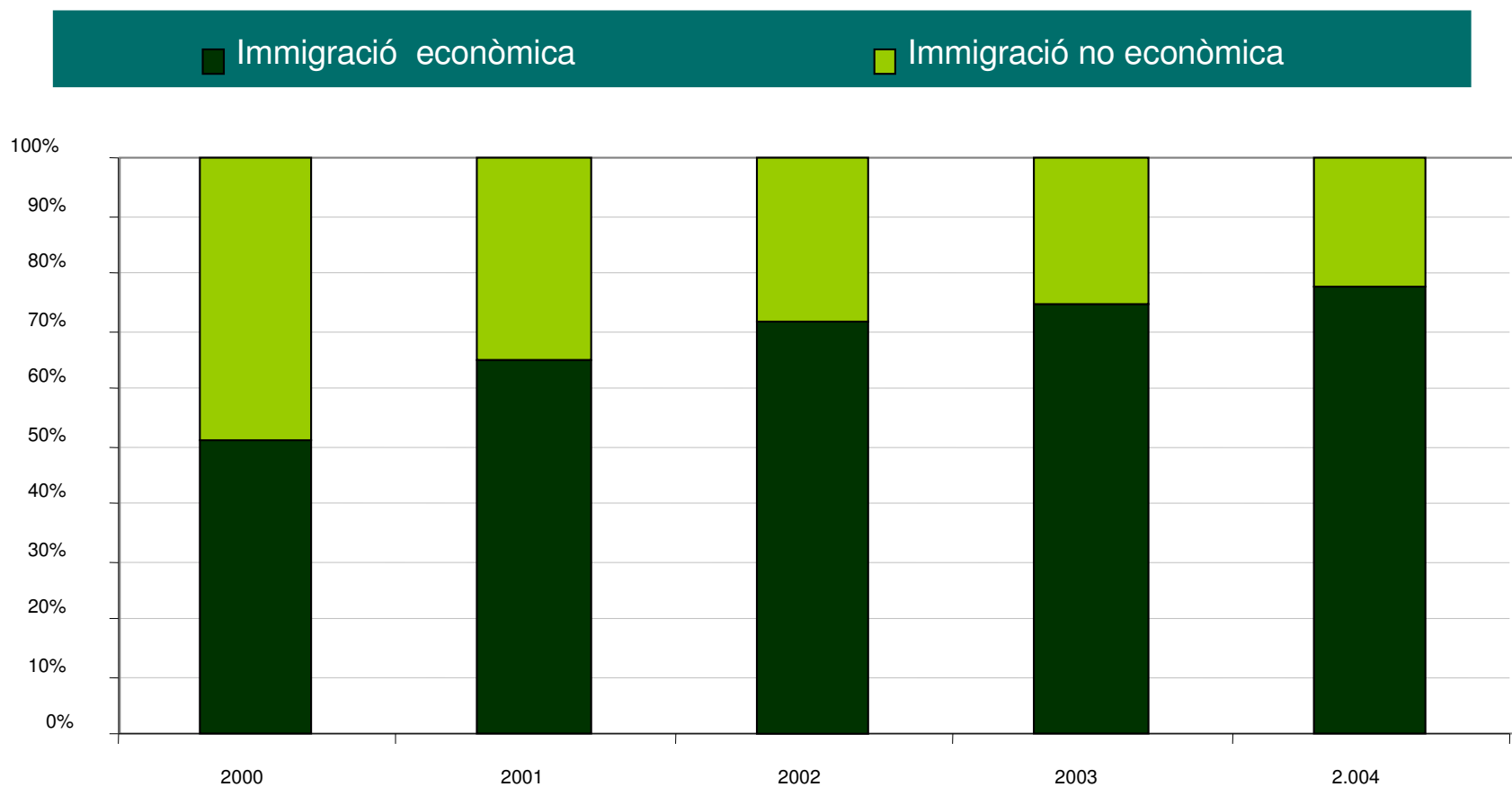

- Espanya en els últims anys ha rebut més de quatre milions d'immigrants.

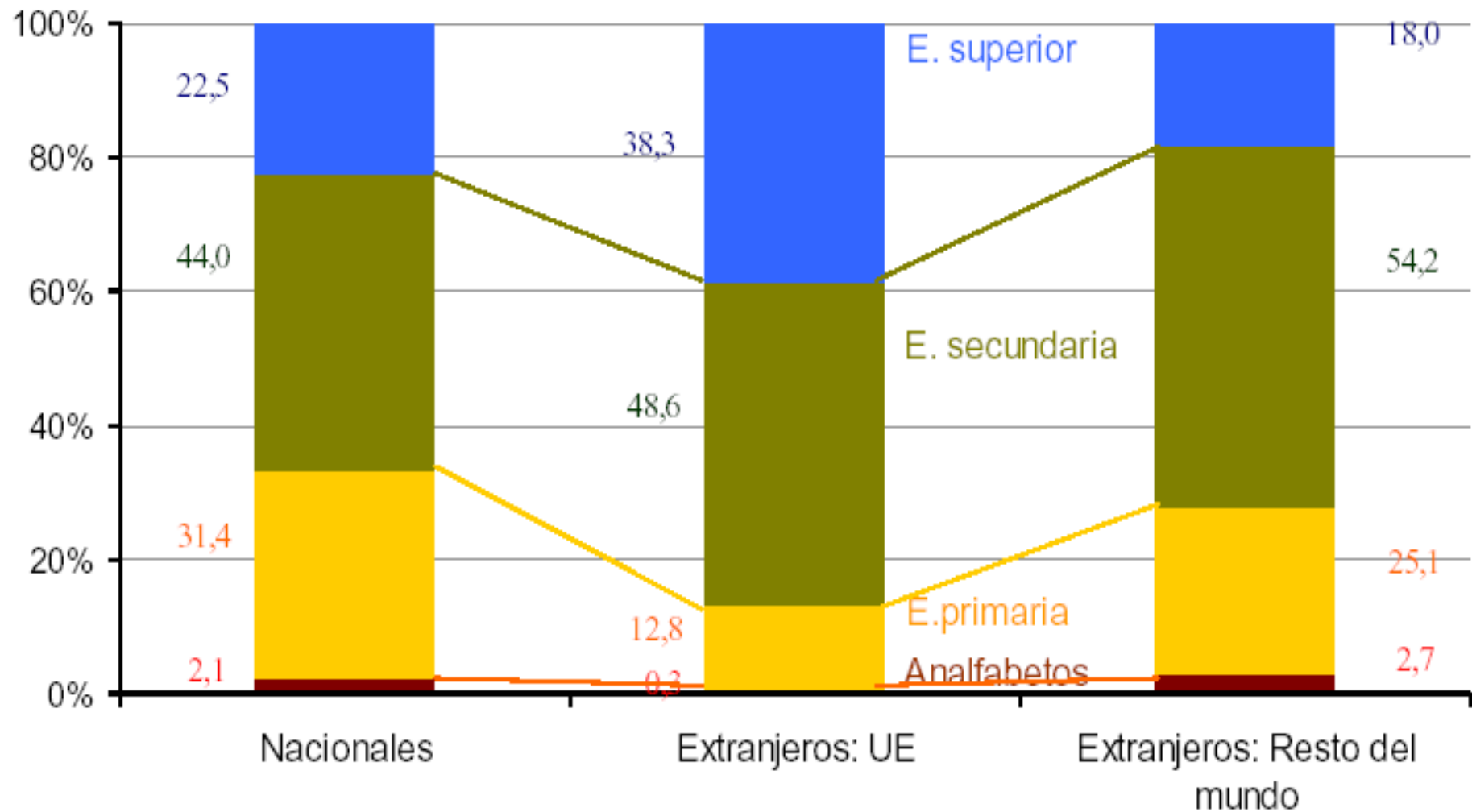

- *Stephan Castel*: la migració suposa creuar fronteres amb l'intenció de residir durant un temps considerable a un altre país.
- Migració temporal.
- Migració qualificada o professional.
- Migració irregular.
- Reagrupament familiar.
- Refugiats i sol·licitants d'asil.
- Migració de retorn.

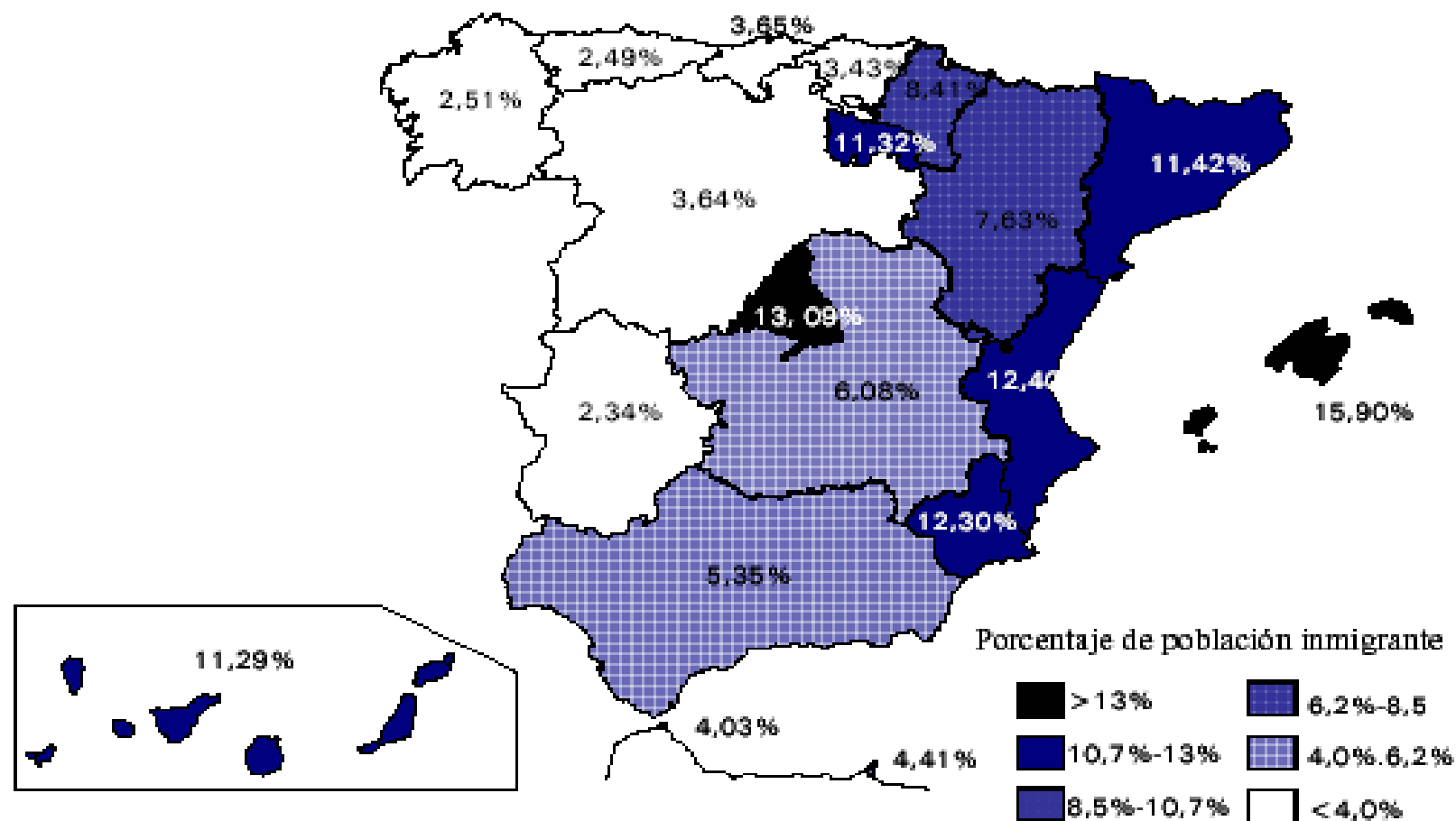
Immigració econòmica o no econòmica

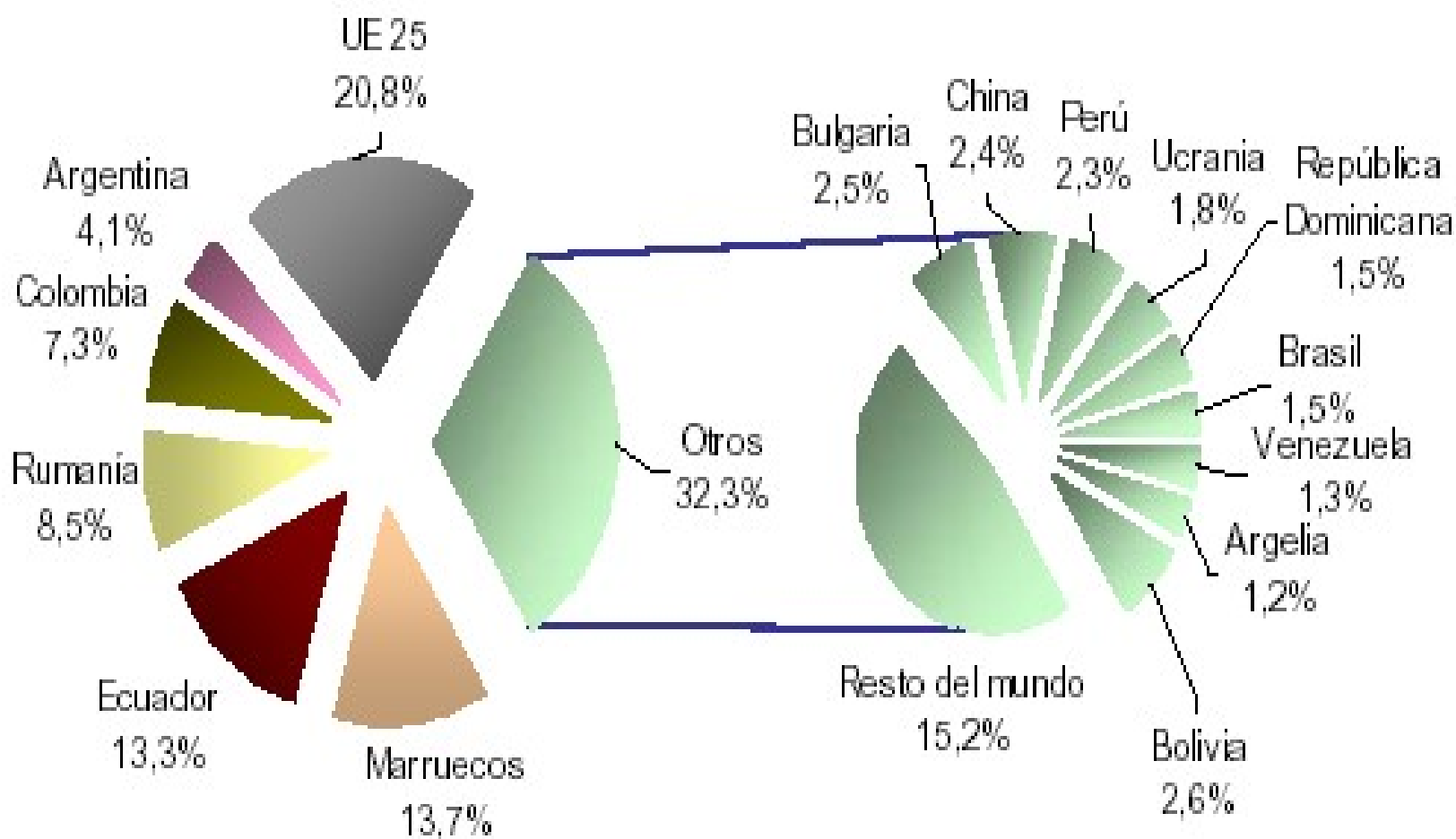
Nivell educatiu

Proporció d'immigrants en la població

Immigrants per país d'origen

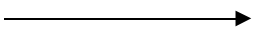

Edat dels immigrants

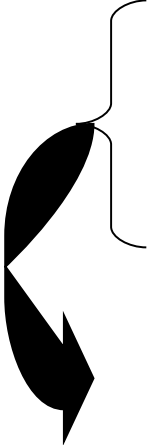
- Tendeixen a ser més joves; entre 31 i 37 anys de mitjana.
- Importància conèixer l'edat per estudiar l'impacte de la immigració en el creixement econòmic.
- Un procés d'envelliment de la població podria generar un increment insuficient de l'oferta de treball, causant una restricció al creixement econòmic.
- Gràcies a que la mitjana d'edat dels immigrants és més jove pot mitigar i retardar aquesta possible restricció.

IMPACTE DE LA IMMIGRACIÓ SOBRE LA POBLACIÓ ACTIVA I L'ATUR

IMPACTE SOBRE LA POBLACIÓ ACTIVA

- Procés migratori 51% de la nova població activa sigui immigrant.
- Canvi d'un model de transició basat en la població nascuda a Espanya en un altre depenent, cada vegada en major mesura, de la immigració.

CAUSES DEL CANVI DE MODEL :

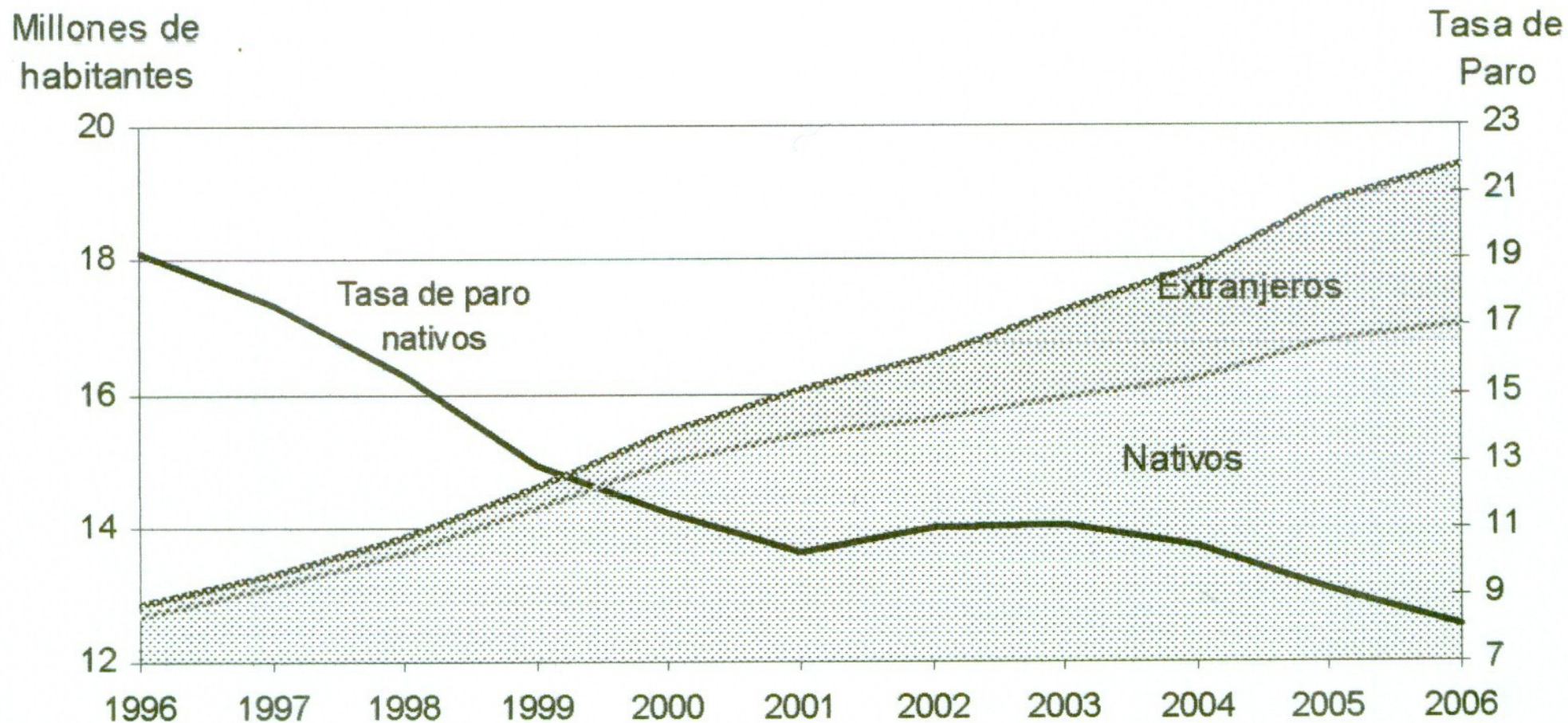
-
- Caiguda natalitat espanyola
 - Procés augment acceleració creació ocupació

CARÈNCIA OFERTA LABORAL DISPONIBLE

- Autòctons ↑ la seva participació al mercat
- Efecte crida immigrants.

**IMMIGRACIÓ FET IMPRESCINDIBLE PEL
CREIXEMENT ECONÒMIC**

IMPACTE SOBRE L'ATUR

Fuente: Encuesta de Población Activa. INE. 2006

IMPACTES SOBRE L'ATUR :

- Immigrants —————> contribueixen a l'ocupació
- Immigrants no només NO han creat atur sinó que han creat ocupació neta
- Existeix una gran necessitat de ma d'obra per a sustentar la demanda de treball
- En última dècada el treball ha augment un 4% anual, camí incompatible amb un creixement vegetatiu del 0.2%

Impacte de la immigració sobre els salaris

IMPACTE DE LA IMMIGRACIÓ SOBRE ELS SALARIS

1. **Plantejament teòric convencional:** Samuelson i Hugh Gravelle i Ray Rees

1.1. Com fixen els mercats els preus dels factors

1.2. Determinació dels salaris

1.2.1. Demanda de treball

1.2.2. Oferta de treball

1.2.2.1 El consumidor com a oferent de treball

1.2.3. Diferències salarials

1.3. Efecte de la immigració sobre els salaris segons la T^a econòmica

2. Què diuen els **treballs empírics** (Borjas, Peri i el cas espanyol)

3. **Conclusió**

1.1.Com fixen els mercats els preus dels factors

-Els preus dels factors són el resultat de la interacció entre la seva oferta i demanda, de manera anàloga als preus dels béns.

Naturalesa de la demanda dels factors

-És derivada de les demandes dels béns.

-Interdependència de la productivitat dels factors: la productivitat d'un factor depèn de la quantitat d'altres factors

-La demanda d'un factor s'obté a partir del seu ingrés del producte marginal (IPM): l'ingrés marginal generat per la venda d'una unitat adicional que obté l'empresa utilitzant una unitat més d'un factor.

En qualsevol mercat $IPM = IM \cdot PM$.

En el cas de les empreses competitives $IMP = P \cdot PM$

1.1.Com fixen els mercats els preus dels factors

- Una empresa maximitza els beneficis contractant un factor de producció mentre el seu IPM sigui superior als seu CM. En el límit, fins que $IPM=CM=P$
- Si fixem els $p=1$ podem expressar IMP en termes reals. En el cas de competència perfecte: $IPM=P \cdot PM=1 \cdot PM=PM=W$.
Així, en els mercats competitius la demanda dels factors depèn dels seus productes marginals.
- La regla de substitució: si augmenta el preu d'un factor, l'empresa, sempre que sigui possible, el substituirà per d'altres més barats.
- Finalment per obtenir la demanda d'un factor hem de sumar horitzontalment les corbes de demanda de totes les empreses. La seva intersecció amb l'oferta determinarà l'equilibri.

1.2.Com es determinen els salaris

1.2.1.Demanda de treball

-La demanda de treball es determina pel seu producte marginal. Així, el nivell de salaris d'un país dependrà, entre d'altres factors, de la qualitat del treball, de la quantitat i qualitat de la resta de factors productius i de la tecnologia.

1.2.2. Oferta de treball

Els dos elements clau de l'oferta de treball són les hores per treballador, la participació de la població activa.

1.2.2.1. El consumidor com a oferent de treball

A classe fins ara ens hem centrat en l'assignació de la renda del consumidor entre els béns. Però, com distribueix el consumidor el seu temps? És un tema important perquè el consumidor dedica bona part del seu temps a treballar, que per la majoria de la població és la principal font d'ingressos. A més, el temps és un recurs escàs i el consum de béns requereix tant diners com temps.

1.2.2.1.El consumidor com a oferent de treball (Hugh Gravelle i Ray Rees)

-Com escull el treballador el temps total que dedica al treball **remunerat**?

Suposem que: $u=u(x, L)$, on x és el conjunt de béns consumits i L l'oci i que $u_L = \frac{\partial u}{\partial L} > 0$

Podem plantejar el problema del consumidor com:

$$\max u(x, L) \quad s.a. \quad \sum p_i x_i = M = wz + \bar{M} \quad i \quad T = z + L$$

on z és el període temps dedicat al treball, w el salari i $\bar{M}$ la renda no salarial

Per centrar-nos en el problema de l'oferta de treball adoptarem un enfoc en dues etàpes.

1.2.2.1.El consumidor com a oferent de treball

-Primera etapa

Suposem que L i w són fixes i que el consumidor maximitza $u(x, L)$ subjecte a la primera restricció per escollir x . Si a més els preus es mantenen constants, l' x òptim estarà en funció dels nivells que hem fixat de M i L .

El valor màxim de x en aquesta primera etapa és:

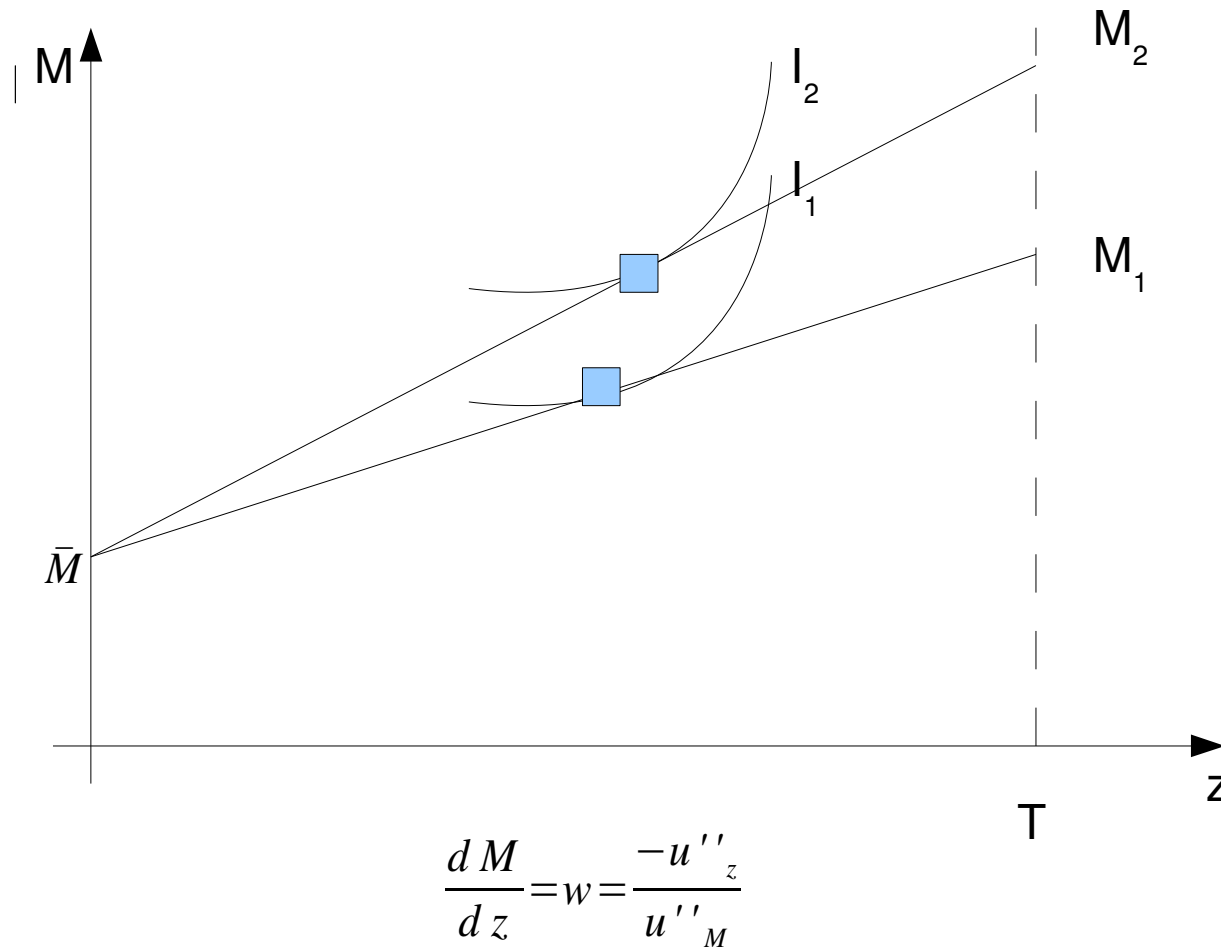
$$u_{\max} = u(x'(M, L), L) = u'(M, L)$$

La segona etapa del problema consisteix en escollir una L i una z que maximitzin $u'(M, L)$ subjecte a les dues restriccions inicials. Com que $L = T - z$ i substituint L en u' :

$$u'(M, T - z) = u''(M, z)$$

1.2.2.1.El consumidor com a oferent de treball

Podem resoldre la segona etapa del problema maximitzant u'' subjecte a la primera restricció per escollir z . Si ho resollem gràficament:

Així, la quantitat de diners que el consumidor està disposat a acceptar per la pèrdua d'una unitat d'oci (la RMS entre la renda i l'oci) és igual a W , al salari, la quantitat de diners que rep realment per la reducció de l'oci en una unitat.

1.2.2.1.El consumidor com a oferent de treball

De manera alternativa podem utilitzar la restricció pressupostària per substituir M en u'' .

$$u''(\bar{M} + wz, z)$$

Així veiem que la utilitat depèn únicament de la quantitat de temps dedicat al treball.

Ara les variacions de z afecten de dos maneres la utilitat: indirectament modifiquen M i com a conseqüència la utilitat; i directament modifiquen la utilitat perquè atès M es prefereix menys que no pas més z . La taxa de variació total de la utilitat respecte a z és:

$$\frac{du''}{dz} = \frac{\partial u''}{\partial M} \frac{dM}{dz} + \frac{\partial u''}{\partial z} = u''_M w + u''_z$$

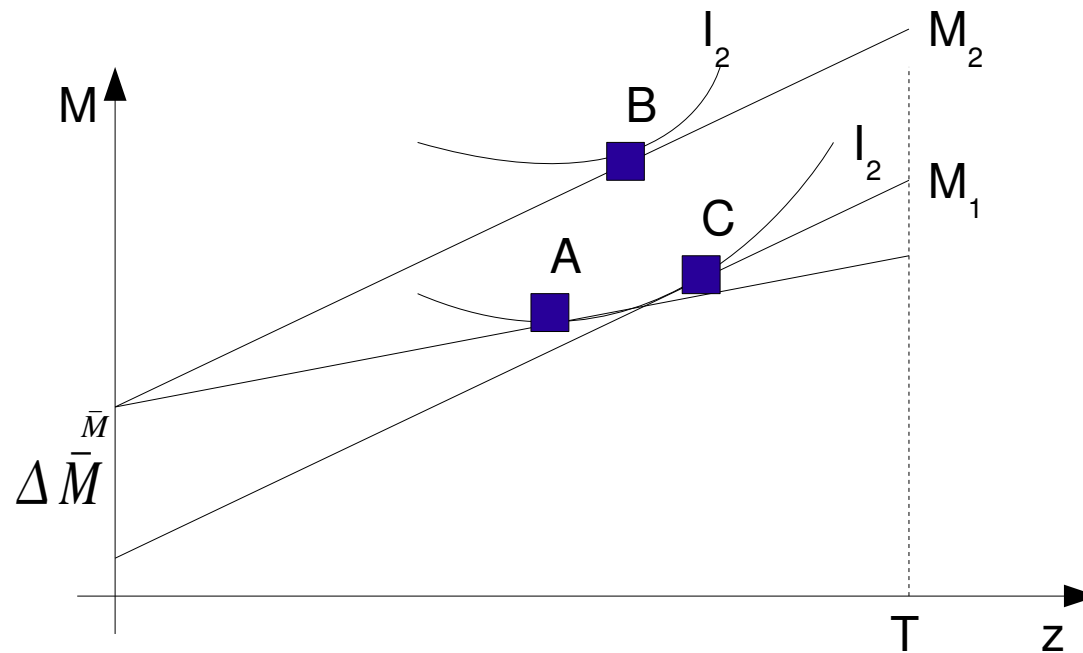
Si igualem a zero per trobar el màxim i reordenem obtenim l'expressió que hem trobat gràficament:

$$u''_M w + u''_z = 0 \Rightarrow \frac{-u''_z}{u''_M} = w$$

1.2.2.1.El consumidor com a oferent de treball

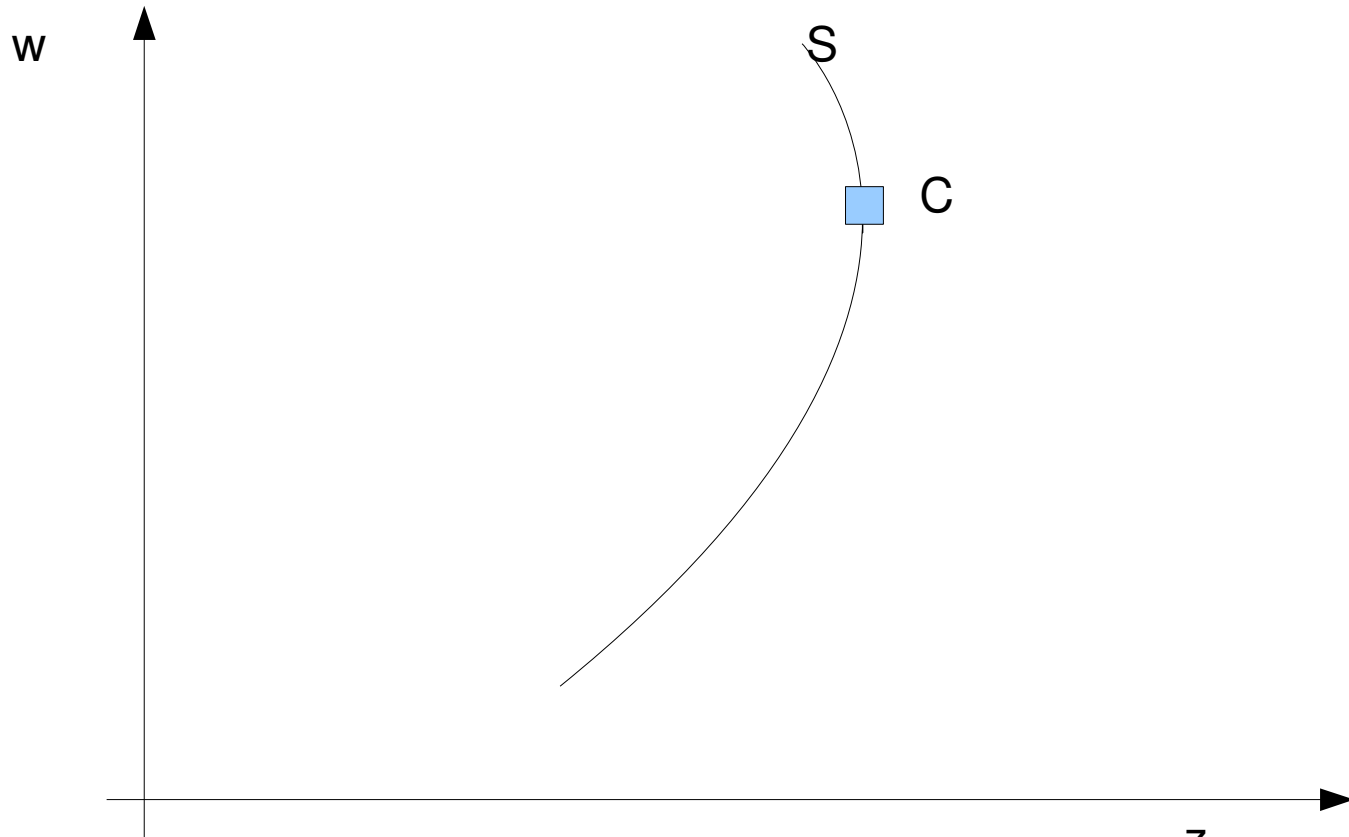
Estàtica comparativa: La corba d'oferta de treball

-Les variacions de W i M modificaran el conjunt de possibilitats i, per tant, la posició de l'òptim

L'efecte d'una variació en w sobre la quantitat ofertada de z pot ser descomposar-se en efecte substitució i renda. L'efecte substitució AC mostra el canvi degut exclusivament a la variació en w mantenint la utilitat constant. L'efecte renda és CB . L'efecte substitució d'un augment salarial augmenta sempre l'oferta de treball. Quan l'efecte renda és negatiu, l'oci és un bé normal. Aquesta és una condició necessària però no suficient perquè la corba d'oferta de treball es doblegui cap enrera.

1.2.2.1.El consumidor com a oferent de treball

A partir de C l'efecte renda supera l'efecte substitució i el treball ofertat cau a mesura que augmentem el salari.

1.2.3.Les diferències salarials

Si tots els llocs de treball i totes les persones són idèntiques els salaris seran idèntics.

-Les diferències entre els llocs de treball: les diferències salarials compensatòries

Són les diferències salarials que serveixen per compensar l'atractiu relatiu o les diferències no monetàries entre llocs de treball (torn diurn/torn nocturn)

-Les diferències entre persones: la qualitat del treball

Diferències de capacitat mental i física innates, de la criança, l'educació i formació i experiència.

Encara que moltes diferències respecte a la qualitat del treball no són factors econòmics, la decisió d'acumular capital humà sí que es pot evaluar econòmicament. Una part dels elevats sous dels professionals es pot concebre com un rendiment de la seva inversió en capital humà.

1.2.3.Les diferències salarials

-Les diferències entre les persones: les “rendes econòmiques” dels individus únics.

Persones extraordinàriament dotades que tenen una qualificació específica que és sumament valorada en l'economia actual. Fora d'aquest camp d'especialització guanyarien una petitíssima part de la seva elevada renda. La diferència entre aquests salaris i els de la segona millor ocupació s'anomena renda econòmica pura.

-Mercats segmentats i grups no competitius

Els mercat laboral està segmentat en grups no competitius (metges/matemàtics) perquè l'especialització en professions i oficis qualificats cal una gran inversió en temps i diners. Un cop els individus s'han especialitzat en una determinada ocupació, passen a formar part d'un determinat submercat de treball, pel que estan subjectes a l'oferta i demanda d'aquesta ocupació i veuran augmentar o disminuir els seus ingressos depenent del que passi en aquesta ocupació i sector.

A llarg termini les entrades i sortides reduïran les diferències.

1.3.Efecte de la immigració sobre els salaris segons la teoria econòmica

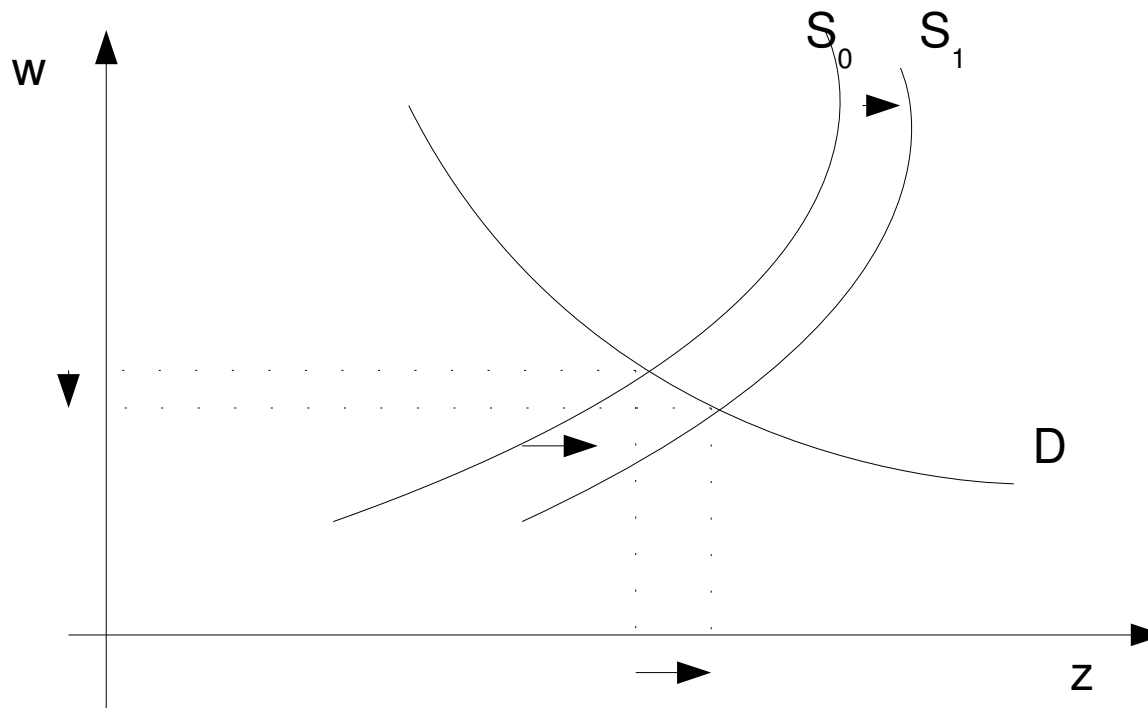
Paul Samuelson, *Economics* (1964):

“Després de la primera guerra mundial es van promulgar lleis que limitaven rigurosament la immigració i des de llavors només s'ha admès una part dels immigrants (...) Al mantenir baixa l'oferta de mà d'obra, la política d'immigració tendeix a mantenir els salaris alts. Subratllem aquest principi bàsic:

La limitació de l'oferta de qualsevol classe de treball en comparació amb la resta de factors productius tendirà a elevar el salari d'aquesta; a igualtat de tots els demés elements, qualsevol augment en l'oferta tendirà a rebaixar els salaris.”

1.3.Efecte de la immigració sobre els salaris segons la teoria econòmica

-Així, com que la immigració incrementa l'oferta de mà d'obra en una classe de treball els salaris d'aquesta cauran.

Però si reconeixem que no tots els treballadors tenen les mateixes característiques, els immigrants (per **substitució**) haurien de reduir els salaris dels nadius amb els que competeixen i, en canvi, augmentar el dels treballadors **complementaris**.

2.Què diuen els treballs empírics

George J. Borjas (Harvard University)

– *Crítica als enfocaments regionals:*

- Distribució no aleatòria
- Els nadius mouen el seu capital i treball

– *Argumenta que el mercat laboral s'ajusta, l'impacte es dilueix a escala estatal:*

En els EUA, un increment d'un 10% en l'oferta de mà d'obra d'un grup homogeni de treballadors disminueix un 3'5% el salari dels treballadors amb les mateixes característiques (substituts perfectes) i un 0'7% dels que tenen un mateix nivell educatiu però diferent nivell d'experiència (substituts imperfectes), i, per contra, augmenta un 0'5% el salari dels altres treballadors (complementaris), que són la majoria.

2. Què diuen els treballs empírics

Aplicació dels paràmetres de G. J. Borjas al mercat laboral espanyol, segons el Servei d'Estudis de “la Caixa”:

Entre el 2000 i 2006 han arribat 2'6 milions d'immigrants, que equival a un increment d'un 12% en l'oferta de mà d'obra. Si suposem que els immigrants tenen les mateixes característiques que els nadius i que el mercat laboral espanyol és com l'americà, els salaris haurien deixat de créixer en 0'7 punts percentuals cada any.

–Treballs de Giovanni Peri (Universitat de Califòrnia, Berkeley)

Conclou que l'impacte de la immigració sobre els salaris a l'Estat de Califòrnia, que té 1/3 de la població immigrant:

- La immigració d'entre 1960 i 2004 no ha empitjorat les oportunitats de feina dels nadius.
- La immigració d'entre 1990 i 2004 ha induït un creixement del salari real mitjà d'un 4%.
- La immigració posterior a 1990 ha reduït els salaris dels immigrants anteriors en un 20%.

3. Conclusions

- *Des del punt de vista microeconòmic les expectatives de la immigració es formen basant-se en: les diferències en els ingressos, les taxes d'atur i vacants, les diferències de preus i les taxes relatives de creixement de l'economia. L'objectiu de l'individu que evalua aquesta informació serà la conquesta d'un major benestar.*
- *No hi ha una evidència empírica clara i inequívoca de l'efecte de la immigració sobre els salaris als EUA i UE.*

3. Conclusions

- *La teoria econòmica explica força bé la determinació dels salaris, però en l'anàlisi s'hauria d'abandonar el “caeteris paribus” i tenir més en compte factors com:*
 - La complementarietat i interdependència de tasques tendeix a augmentar els salaris dels nadius i la productivitat de l'economia.
 - La immigració incrementa la demanda i la producció total, i per tant també la demanda de mà d'obra.
- *En definitiva, la immigració, tot i la competència que pot representar per alguns treballadors nadius espanyols i pels immigrants anteriors, pot afavorir al conjunt de la població gràcies a la complementarietat de tasques i, indirectament, per l'augment d'ocupació que també genera. En qualsevol cas, ateses la magnitud dels fluxos migratoris registrats i l'evidència empírica disponible sobre el seu impacte quantitatiu en els mercats laborals, no sembla que fins ara l'efecte en terme de salaris dels treballadors espanyols hagi estat significatiu.*